

Για μια σύγχρονη Ευρωπαϊκή Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης

Του ΣΠΥΡΟΥ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗ*

Την περασμένη εβδομάδα, μετά μισό και πλέον αιώνα, ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού απέκτησε νέο οργανόγραμμα, το οποίο αποτελεί ένα πολύ σημαντικό βήμα για την ενίσχυση και την αποτελεσματικότητά του, καθώς σχεδιάστηκε με έμφαση στην αποκέντρωση, στον στρατηγικό προγραμματισμό, στην ανάλυση δεδομένων, στην επικαιροποίηση αρμοδιοτήτων και στη διεύρυνση ευκαιριών ανέλιξης των υπαλλήλων.

Σίγουρα όμως δεν αρκεί μόνο ένα νέο οργανόγραμμα για να επιτύχουμε τον κοινό στόχο της μετεξέλιξης του ΟΑΕΔ σε μια σύγχρονη Ευρωπαϊκή Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης που θα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας και στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

Δυστυχώς, από το 1969 που αντικατέστησε τον τένος Οργανισμό Απασχόλησης και Ασφαλίσεως Ανεργίας (ΟΑΑΑ), ο ΟΑΕΔ δεν κατάφερε να γίνει συνώνυμο της απασχόλησης. Αντίθετα, όπως διαπίστωσε έρευνα ικανοποίησης πολιτών στις αρχές του 2019, «λειτουργεί περισσότερο ως διεκπεραιωτικό όργανο παροχής επιδομάτων (και όχι μόνο ανεργίας) και λιγότερο ως μέσο μείωσης της ανεργίας – με εύρεση μόνιμης εργασίας». Συγκεκριμένα, στη συνείδηση των πολιτών ο ΟΑΕΔ «συνδέεται με τη “διαχείριση” των ανέργων και λιγότερο με δράσεις που θα βοηθήσουν τους ανέργους να βρουν την επόμενη μόνιμη εργασία τους», ενώ επιπλέον «υπάρχει έλλειψη επικοινωνίας (ΜΜΕ, Internet/digital διαφήμιση) από τον Οργανισμό». Με λίγα λόγια, αντί για έναν εξωστρεφή

φορέα που έχει στο επίκεντρο των δράσεών του την απασχόληση, ο ΟΑΕΔ έχει καθιερωθεί στη συνείδηση των πολιτών ως ένας εσωστρεφής επιδοματικός οργανισμός.

Ως συνθήως, η αντίληψη των πολιτών δεν είναι λάθος, όπως επιβεβαιώνουν τα στοιχεία. Ενώ το ποσοστό ανεργίας έχει μειωθεί σημαντικά (-32% τα τελευταία 3 χρόνια), ο αριθμός των εγγεγραμμένων στο μητρώο του ΟΑΕΔ παραμένει σταθερά στο επίπεδο του 1+ εκατομμυρίου, με περισσότερους από τους μισούς να είναι μακροχρόνια άνεργοι (12+ μήνες), εκ των οποίων

Αντί για εργαλείο επανένταξης στην αγορά εργασίας, ο ΟΑΕΔ έχει μετατραπεί στην πράξη σε «παγίδα» μακροχρόνιας ανεργίας για χιλιάδες πολίτες.

το 1/3 παραμένουν άνεργοι για περισσότερα από 5 χρόνια και το 1/10 για περισσότερα από 10 χρόνια. Με λίγα λόγια, αντί για εργαλείο επανένταξης στην αγορά εργασίας, ο ΟΑΕΔ έχει μετατραπεί στην πράξη σε «παγίδα» μακροχρόνιας ανεργίας για χιλιάδες πολίτες. Αξίζει να σημειωθεί ότι σχεδόν 40.000 μακροχρόνια άνεργοι έχουν επίσημο εισόδημα άνω των 20.000 ευρώ, εξασφαλίζοντας μια σειρά παροχών μέσω της παραμονής στο μητρώο του ΟΑΕΔ.

Την ίδια ώρα, οι επιχειρήσεις δυσκολεύονται να βρουν εργαζο-

Ο ΟΑΕΔ έχει καθιερωθεί στη συνείδηση των πολιτών ως ένας εσωστρεφής επιδοματικός οργανισμός.

μένους για να καλύψουν διαθέσιμες θέσεις εργασίας και η επίδοση της Ελλάδας στις δεξιότητες εργατικού δυναμικού παραμένει απογοητευτική. Σύμφωνα με τον πιο πρόσφατο Ευρωπαϊκό Δείκτη Δεξιοτήτων (European Skills Index), η Ελλάδα κατατάσσεται στην 4η θέση από το τέλος ως προς την ανάπτυξη δεξιοτήτων (skills development), στην 5η θέση από το τέλος στην ενεργοποίηση δεξιοτήτων (skills activation) και στην προτελευταία θέση στην αντιστοίχιση δεξιοτήτων (skills matching), παρά τα εκατοντάδες εκατομ-

μύρια ευρώ που έχουν ξοδευτεί σε προγράμματα κατάρτισης, τα οποία προφανώς ήταν αμφιβόλου ποιότητας και χωρίς ουσιαστική διασύνδεση με τις ανάγκες της οικονομίας.

Στα 2,5 χρόνια που έχω την τιμή να ηγούμαι του ΟΑΕΔ, έχω επισκεφθεί περισσότερες από 120 δομές του Οργανισμού και έχω συζητήσει με εκατοντάδες εργαζομένους για τις παραπάνω προκλήσεις, με κοινό συμπέρασμα την ανάγκη ο Οργανισμός να αλλάξει και να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες της διαρκώς μεταβαλλόμενης αγοράς εργασι-

ας, ώστε να επιτελέσει πιο αποτελεσματικά τον ρόλο του, ιδιαίτερα όσον αφορά τη σύζευξη προσφοράς - ζήτησης, την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών, την υλοποίηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας.

Σε αυτό το πλαίσιο, παρουσιάσαμε πρόσφατα με τον υπουργό Εργασίας κ. Κωστή Χατζηδάκη το νομοσχέδιο «Δουλειές Ξανά», που τέθηκε σε διαβούλευση την περασμένη εβδομάδα και περιλαμβάνει σημαντικές μεταρρυθμίσεις για την ουσιαστική αναβάθμιση και τον αναγκαίο εκσυγχρονισμό του ΟΑΕΔ, με τρεις κεντρικούς άξονες: αναδιοργάνωση του ΟΑΕΔ, νέα εργαλεία για την ενίσχυση της απασχόλησης και αναβάθμιση του συστήματος κατάρτισης.

Για την ενεργότερη στήριξη όσων αναζητούν εργασία, το νομοσχέδιο εισάγει για πρώτη φορά επίδομα εργασίας για τους επιδοτούμενους ανέργους που πάνουν δουλειά, καθώς και «μπόνους» σε μακροχρόνια ανέργους που δημιουργούν ψηφιακό ατομικό σχέδιο δράσης, ενώ για την αντιμετώπιση του φαινομένου της κατάχρησης των παθητικών πολιτικών εισάγει εισοδηματικά κριτήρια για τις παροχές (όχι για τα επιδόματα) και ενεργοποιεί τη διαγραφή από το μητρώο ύστερα από τρεις αρνήσεις κατάλληλων θέσεων εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων το εργασιακό προφίλ του ανέργου, ή αρνήσεις συμμετοχής σε δράσεις κατάρτισης. Όσον αφορά την αναδιοργάνωση του ΟΑΕΔ, δημιουργείται ένα μικρότερο και πιο ευέλικτο διοικητικό συμβούλιο, συστήνεται Συμβούλιο Κοινωνι-

κών Εταίρων, ενώ προβλέπεται αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας για μια αναβαθμισμένη στεγαστική πολιτική, ιδιαίτερα για τους νέους, μεταξύ άλλων ρυθμίσεων.

Στον τομέα της μεταρρύθμισης της κατάρτισης, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της οικονομίας, το νομοσχέδιο δημιουργεί το Εθνικό Συμβούλιο Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού και ατομικούς λογαριασμούς δεξιοτήτων για συνεχή και ποιοτική κατάρτιση, ενώ υψώνει τον πήχυ εισάγοντας ένα ολοκληρωμένο σύστημα αξιολόγησης και λογοδοσίας των παρόχων κατάρτισης, καθώς και διασύνδεσης της πληρωμής των παρόχων - καταρτιζομένων με τις εκροές, με έμφαση στην πιστοποίηση δεξιοτήτων και στα αποτελέσματα της κατάρτισης στην αγορά εργασίας.

Στόχος του νομοσχεδίου είναι ο ΟΑΕΔ να μετεξελιχθεί σε μια ισχυρή, πραγματικά σύγχρονη και αποτελεσματική Ευρωπαϊκή Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης που θα διαδραματίζει έναν ακόμα πιο κομβικό ρόλο στην αγορά εργασίας, θα στηρίζει και θα βοηθάει ουσιαστικά τους ανέργους να βρουν δουλειά και τις επιχειρήσεις να βρουν το κατάλληλο προσωπικό και θα παρέχει περισσότερες ποιοτικές υπηρεσίες και νέα ψηφιακά εργαλεία, ως φορέας-συνώνυμο της απασχόλησης και της αναβάθμισης δεξιοτήτων.

* Ο δρ Σπύρος Πρωτοψάλτης είναι διοικητής και πρόεδρος Δ.Σ. του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, ο αντιπρόεδρος Ευρωπαϊκού Δικτύου Δημόσιων Οργανισμών Απασχόλησης.